

MEMO VAN DE WETHOUDER

Bestemd voor : Gemeenteraad
Van : Matthijs Sikkes-van den Berg
Betreft : Rapportage Plan van aanpak energiearmoede
Datum : 23 augustus 2023
Opsteller : Merel Tilstra

Rapportage Plan van aanpak energiearmoede

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft tot nu toe € 451.376,-, bestaande uit twee SPUK-regelingen, beschikbaar gesteld voor extra acties om mensen in energiearmoede te ondersteunen. Op 12 juli 2022 heeft het college een Plan van Aanpak vastgesteld, waarin is uitgewerkt hoe deze middelen worden ingezet. De uitvoering van het plan is inmiddels volop bezig. In het plan van aanpak worden twee momenten genoemd – in januari en mei 2023 - waarop de raad wordt geïnformeerd over de voortgang. De eerste rapportage heeft de raad op 3 februari 2023 ontvangen en is opgenomen in de bijlage. Dit is de tweede rapportage. Vanwege personeelsuitval heeft deze rapportage langer op zich laten wachten.

Hieronder geven we op een aantal onderdelen de huidige stand van zaken. Op andere onderdelen van het plan van aanpak hebben zich geen veranderingen voor gedaan en wordt dan ook verwezen naar de vorige rapportage. Ook wordt niet ingegaan op het pakket aan maatregelen steunimpuls en de energietoeslag.

1) Energiecoaches

Sinds 2021 zijn er vrijwillige energiecoaches in Diemen. De energiecoach is een mede-inwoner van Diemen, die bij de bewoner thuis komt en samen kijkt naar de energiejaarrekening en praktische tips geeft om thuis energie te besparen, gericht op mogelijke gedragsveranderingen en kleine maatregelen. Het bezoek is gratis voor iedereen in Diemen.

Op dit moment werken er 11 energiecoaches voor de Gemeente Diemen. Er zijn sinds november 2022, 425 gesprekken geweest. Sinds het inwerkingtreden van de witgoedregeling zijn er 260 gesprekken geweest, waarbij bij 206 gesprekken een kadokaart is aangevraagd en bij de rest niet.

In het najaar zal er een nieuwe communicatiecampagne gestart worden, zodat de inwoners van Diemen de coaches nog beter weten te vinden.

2) Witgoedregeling

Om inwoners met energiearmoede te helpen met het verlagen van hun energierekening, is de gemeente op 30 januari 2023 gestart met een witgoedregeling. De aangeschreven inwoners krijgen, als zij een (energie)bespaargesprek met een energiecoach hebben gehad, een kadokaart waarmee zij nieuw duurzaam witgoed kunnen aanschaffen. Alleenstaanden ontvangen een kadokaart ter waarde van € 550,- en meerpersoonshuishoudens een van € 740,-. In eerste instantie is deze regeling gericht op de huishoudens die de eenmalige energietoeslag ambtshalve toegekend hebben gekregen (de groep die ofwel gemeentelijke bijstand ontvangt ofwel een aanvulling op de AOW).

Op dit moment zijn er 124 van de 237 kadokaarten voor meerpersoonshuishoudens aangevraagd en 119 verzilverd. Van de 236 kadokaarten voor alleenstaanden zijn er 82 aangevraagd en 71 verzilverd. In de tweede helft van september zal er wederom een brief uitgaan naar bewoners die nog geen gebruik hebben gemaakt van de regeling, maar daar wel recht op hebben.

3) Crisis Fix Team

Op 6 december 2022 is het Crisis Fix Team gestart in Diemen. Het Crisis Fix Team is een groep klussers (ofwel 'fixers') die gratis kleine energiebesparende maatregelen gaat aanbrengen. De afspraak houdt in dat er 750 woningen worden gefixt. De energiecoach bepaalt tijdens zijn of haar bezoek of het bezoek van een fixer de bewoner zal helpen. De fixers zijn dus niet meer rechtstreeks te benaderen door inwoners, maar nog wel beschikbaar via de coaches.

Inmiddels zijn 556 van de 750 fix-afspraken uitgevoerd, waarbij 2.262 gasbesparende maatregelen zijn genomen en 3.533 elektriciteit besparende maatregelen. Er worden gemiddeld ongeveer 10 maatregelen per woning genomen.

4) Powersavergame

Momenteel start het werk aan de 'Powersavergame', een innovatieve serious game waarmee we Diemenaren willen stimuleren om nog meer energie te besparen. Op 2 juli 2020 heeft de gemeenteraad de motie 'Powersavergame Diemen' aangenomen. Het college werd met de motie verzocht de mogelijkheid te onderzoeken om het energiebesparingspel tot een jaarlijks terugkerend evenement te maken. De ontwikkeling van dit project kent dus een lange doorlooptijd. Het spel wordt nu eindelijk ontwikkeld in een samenwerking met een groot aantal partijen onder aanvoering van de Universiteit Utrecht. Diemen is de eerste gemeente waarin het spel straks – naar verwachting in het najaar van 2023 - beschikbaar zal komen. Het college heeft hiervoor een samenwerkingsovereenkomst getekend. We zien het werk aan dit project als een alternatieve invulling van het programmapunt 'energie besparen met een app'.

Momenteel zijn we in afwachting van nieuws van de Universiteit Utrecht over de hernieuwde versie van het spel.

Vooruitblik deze winter

Er wordt gewerkt aan een herziening van het plan van aanpak. BZK heeft namelijk toegezegd dat gemeenten in aanvulling op de eerste twee SPUK-regelingen een derde SPUK-regeling ten hoogte van € 224.431,- zal ontvangen. De gemeente heeft tot eind 2025 om alle drie de SPUK-regelingen te besteden. Naar verwachting wordt dit herziene plan in de herfst vastgesteld door het college. De gemeente ontvangt veel berichten als: 'ik heb veel geleerd van de energiecoach', ik ben dankbaar voor het gesprek en het krijgen van een zuinige koelkast' en 'ik ben blij met de tip over het fixteam'. Het ligt dan ook voor de hand dat

de inzet van coaches, de witgoedregeling en het Crisis Fix Team in ieder geval tot en met aankomende winter wordt doorgezet.

Vanwege de aanvullende gelden is besloten eerst extra in te zetten op het bereiken van de doelgroep tot 100% van het minimum inkomen. In de eerste helft van volgend jaar willen we dit hele proces evalueren. Afhankelijk van het budget wat nog over is, wordt vervolgens een plan gemaakt voor stap 2, waarin de groep met een inkomen van 100 tot 130 procent van het minimum inkomen aan de beurt komt. Hoe de regeling er dan exact uit komt te zien kunnen we nu nog niet zeggen.

Bijlage 1 rapportage februari 2023

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft € 451.376,- beschikbaar voor extra acties tegen energiearmoede in 2022 en 2023. In het Plan van aanpak energiearmoede is uitgewerkt uit hoe we deze middelen gaan inzetten.

Op 12 juli 2022 heeft het college dit plan van aanpak vastgesteld. De uitvoering van het plan is inmiddels volop bezig. In het plan van aanpak worden twee momenten genoemd – in januari en mei 2023 - waarop de raad wordt geïnformeerd over de voortgang. Hieronder geven we per onderdeel van het plan een stand van zaken.

1. Informeren over energiebesparing
2. Pilot: Energie besparen met een app (& Powersavergame)
3. Witgoedregeling
4. Cadeaubonnen
5. Energiecoaches
6. Crisis Fix Team (onderdeel steunimpuls)
7. Structurele Fixbrigade
8. Isolatieprogramma gericht op lage labels

1) Informeren over energiebesparing

We hebben SME, de partij die momenteel ook de Diemer energiecoaches begeleidt en ondersteunt, gecontracteerd om zes bijeenkomsten rond het thema energiebesparing inhoudelijk te verzorgen. SME heeft hiervoor o.a. een 'Energiequiz' ontwikkeld.

De eerste bijeenkomst heeft plaatsgevonden op donderdag 3 november in de Omval. Er waren zo'n 20 deelnemers aan dit 'Energiecafé', voor een groot deel bezoekers die we vaak ook bij andere bijeenkomsten tegenkomen.

Uit onze evaluatie blijkt dat dit concept geen succes is omdat we mensen die in de problemen zitten vanwege gestegen energieprijzen op deze manier niet goed bereiken. Hier komt bij dat inwoners de laatste tijd zijn overspoeld door een veelvoud van communicatie door allerlei verschillende partijen (e.a. rijksoverheid, WOON!, media, etc.).

Er is daarom besloten om het over een andere boeg te gooien. Het nieuwe plan houdt in om met de bijeenkomsten 'naar de doelgroep toe te gaan'. Denk aan bijeenkomsten op maat (bijv. over 'energierekening lezen') i.s.m. buurtkamers, bewonersverenigingen, kerken en verenigingen.

De nieuwe aanpak vraagt om intensieve samenwerking met andere organisaties. Daar hebben we wel tijd voor nodig om dit goed te organiseren. Met SME is daarom afgesproken om de 'resterende' vijf bijeenkomsten in het najaar van '23 in te plannen.

2) Pilot: energie besparen met een app

Dit onderdeel van het plan van aanpak kwam voort uit een idee van de bewonersvereniging Rode Kruislaan en Rochdale: een app zou kunnen helpen bij het monitoren van het eigen energiegebruik en uiteindelijk leiden tot energiebesparing. We hebben inmiddels een paar keer met Rochdale en de leverancier van de app vergaderd. Het werd gaandeweg duidelijk dat er een aantal problemen bestaan, met name:

- 1) De beoogde app kan alleen het gebruik van warmte weergeven. Voor het deel elektriciteit hebben bewoners aparte contracten met een zelfgekozen leverancier.
- 2) De app geeft warmte in waarden van Kilojoule weer, het vergt kennis van zaken om daaruit conclusies te trekken wat betreft de gevolgen voor de energierekening.

Dit is door Rochdale besproken met de huurdersorganisatie Rode Kruislaan. De huurdersorganisatie gaf aan dit allemaal erg ingewikkeld te vinden.

Rochdale heeft daarnaast aangegeven dat het lastig wordt om een project met een energiebesparingsapp alléén voor de Rode Kruislaan op te zetten. Ze kijken momenteel naar de mogelijkheid om dit breder op te pakken, voor een veel groter deel van de huurders van Rochdale.

De conclusie is dat we vanuit de gemeente Diemen geen tijd en energie meer steken in dit onderdeel van het Plan van aanpak energiearmoede.

Powersavergame

Momenteel start het werk aan de 'Powersavergame', een innovatieve serious game waarmee we Diemenaren willen stimuleren om nog meer energie te besparen. Op 2 juli 2020 heeft de gemeenteraad de motie 'Powersavergame Diemen' aangenomen. Het college werd met de motie verzocht de mogelijkheid te onderzoeken om het energiebesparingsspel tot een jaarlijks terugkerend evenement te maken. De ontwikkeling van dit project kent dus een lange doorlooptijd. Het spel wordt nu eindelijk ontwikkeld in een samenwerking met een groot aantal partijen onder aanvoering van de Universiteit Utrecht. Diemen is de eerste gemeente waarin het spel straks – naar verwachting in het najaar van 2023 - beschikbaar zal komen. Het college heeft hiervoor een samenwerkingsovereenkomst getekend. We zien het werk aan dit project als een alternatieve invulling van het programmapunt 'energie besparen met een app'.

3) Witgoed regeling

Om inwoners met energiearmoede te helpen met het verlagen van hun energierekening, is de gemeente op 30 januari gestart met een witgoedregeling. De aangeschreven inwoners krijgen indien zij een (energie)bespaargesprek met een energiecoach hebben gehad, een 'kadokaart' waarmee zij nieuw duurzaam witgoed kunnen aanschaffen. Alleenstaanden ontvangen een cadeaubon ter waarde van € 550,- en meerpersoonshuishoudens een van € 740,-. In eerste instantie is deze regeling gericht op de huishoudens die de eenmalige energietoeslag ambtshalve toegekend hebben gekregen (de groep die ofwel gemeentelijke bijstand ontvangt ofwel een aanvulling op de AOW).

Een week nadat de bewonersbrief was verstuurd stond de teller al op ruim 100 ingeplande gesprekken met de energiecoaches. Allemaal door inwoners die een kadokaart mogen ontvangen na de bespaarafspraak.

Omdat we een 'run' op de energiecoaches vooruitzagen, waren al in november 2022 extra energiecoaches geworven en opgeleid. Er zijn momenteel 15 vrijwillige energiecoaches in Diemen. Hierdoor is het goed mogelijk om de 100 bespaarafspraken binnen deze maand in te plannen.

4) Cadeaubonnen (t.w.v. € 70,-) voor studenten

De actie hadden we in het Plan van aanpak energiearmoede onder voorbehoud aangekondigd omdat we eerst wilden afwachten hoe de witgoed regeling uitpakt. Maar we vonden een weg om de actie al in november/december '22 te starten. Er waren namelijk nog cadeaubonnen over uit de RREW-regeling.

Deze regeling liep op 31/12/2022 af. Circa 75 studenten hebben gebruik gemaakt van de aanbieding.

We hebben een leuke flyer gemaakt speciaal gericht op studenten. De flyer is verspreid op de Campus Diemen Zuid en bij de Studentenflats Rode Kruislaan. Ook via Instagram hebben we de actie onder de aandacht gebracht. Met de cadeaubonnen kregen studenten € 70,- korting op energiebesparende producten zoals douchekoppen, radiatorfolie of LED lampen.

5) Energiecoaches

Zoals in de afspraken met woningcorporaties is vastgelegd zijn er sinds 2021 (vrijwillige) energiecoaches in Diemen. De energiecoach is een mede-inwoner van Diemen, die bij de bewoner thuis komt en samen kijkt naar de energiejaarrekening en praktische tips geeft om thuis energie te besparen, gericht op mogelijke gedragsveranderingen en kleine maatregelen. Het bezoek is gratis voor iedereen in Diemen.

De energiecoaches zijn een belangrijke schakel in onze strategie om Diemenaren aankomend najaar en winter te ondersteunen bij het energiebesparen. Doordat we de witgoedregeling (met kadokaarten tot €740,-) aan een bezoek van een energiecoach hebben gekoppeld, hebben onze coaches vanaf 2023 flink meer aanvragen voor bezoeken. Door de energiecoaches te koppelen aan de witgoedregeling bereiken deze met hun adviezen nu specifiek de groep huishoudens die mogelijk in de problemen komen. De witgoedregeling is exclusief toegankelijk voor de groep die ook ambtshalve de energietoeslag heeft ontvangen. Om dit mogelijk te maken heeft het ondersteunende bureau SME in november '23 14 nieuwe vrijwilligers geworven én getraind. Doordat er inmiddels (deels 'oude') coaches zijn gestopt brengt dit het totale aantal energiecoaches nu tot 15.

De coaches zijn te boeken via de website www.bespaarafpraak.nl/diemen. Er kan ook telefonisch een afspraak worden gemaakt.

6) Crisis Fix Team

Het Crisis Fix Team kwam tot stand i.v.m. een 'steunimpuls', een extra pakket aan maatregelen dat de Diemer gemeenteraad op 10 november 2022 heeft vastgesteld om ondersteuning te bieden voor wie dat nodig heeft om de hoge (energie-)prijzen het hoofd te bieden. Hiermee valt het Crisis Fix Team dus strikt genomen buiten het Plan van aanpak energiearmoede waar deze rapportage over gaat. We nemen het toch mee omdat het project nauw is verweven met de 'structurele Fix Brigade' die wél onderdeel is van het Plan van aanpak energiearmoede en waar parallel aan wordt gewerkt.

Op 6 december 2022 is het Fix Team gestart in Diemen. Dit is een tijdelijk project (looptijd tot 1 april) in samenwerking met het Regionaal Energieloket. De afspraak houdt in dat er 500 woningen worden gefixt.

Het Fix Team is een groep klussers (ofwel 'fixers') die gratis kleine energiebesparende maatregelen gaat aanbrengen. Het Fix Team richt zich in eerste instantie op bewoners die de energietoeslag hebben ontvangen en op oudere woningen met een slecht energie label. De betreffende huishoudens hebben ter voorbereiding een brief van de gemeente ontvangen. Het merendeel van de huishoudens die voor deze regeling aangeschreven zijn, is een huurder (ongeveer 50% daarvan huurt van een woningcorporatie).

Op 30 januari 2023 werd – veel sneller dan gedacht - het aantal van 500 gefixte woningen bereikt.

DIEMERNIEUWS

NIEUWS ▾ AGENDA KRANT ▾ BEDRIJVENGIDS ADVERTEREN ▾ CONTACT ▾ GEMEENTERAAD VACATUREN ▾

Wethouder Matthijs-Sikkens van den Berg liep dinsdag dagje mee met de fixers. Foto: Gerrit Alink.

Diemen fixt eerste woningen met energiebesparende maatregelen

15 december 2022, 08:45 Algemeen

Er werd voorgesteld om de opdracht door te laten lopen en het fixen van woningen voorlopig door te laten gaan. Met het Regionaal Energieloket is een afspraak gemaakt om onder gelijke voorwaarden maximaal 250 extra huisbezoeken in te plannen.

De geluiden vanuit de bewoners zijn positief. Mensen zijn blij met de hulp en de tips van de fixers. Inwoners vinden snel de weg naar de website van het Regionaal Energieloket waar de bezoeken kunnen worden ingepland. Van het Regionaal Energieloket horen we dat er in Diemen in vergelijking met andere gemeenten bovengemiddeld veel inwoners gebruik maken van het Fix Team.

7) Structurele Fix Brigade

Het huidige 'Crisis Fix Team' kan worden gezien als een 'light'-versie van een 'echte' Fixbrigade. Een echte Fix Brigade kan veel meer tijd per woning investeren en voert ook ingewikkeldere klussen uit (denk aan de CV waterzijdig inregelen en een warmtescan maken). Er zijn gedurende het laatste halfjaar veel gesprekken gevoerd met allerlei partijen die mogelijk een rol zouden kunnen spelen bij het opzetten van een structurele Fixbrigade voor Diemen.

De afwegingen over het continueren van een Fixbrigade op de lange termijn worden momenteel op een rij gezet.

8) Isolatieprogramma gericht op laagste energie labels

Op 25 oktober is het college akkoord gegaan met de Startnotitie Meerjarige aanpak isolatie en energiebesparing bij koopwoningen in Diemen. In de startnotitie zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

- De aanpak sluit aan bij de doelstellingen van het Nationaal Isolatieprogramma. Dat betekent dat de aanpak zich richt op koopwoningen van inwoners die ontzorging nodig hebben. Daarbij is er speciale aandacht voor koopwoningen met EFG-labels, zonder de overige woningen daarbij uit te sluiten.
- De aanpak sluit aan bij de Transitievisie Warmte van Diemen en draagt eraan bij dat woningen aardgasvrij-klaar worden gemaakt door de verbetering van het isolatieniveau te versnellen.
- De aanpak ondersteunt initiatieven van inwoners.

- De aanpak draagt bij aan een sociale energietransitie.
- De aanpak is aanvullend op subsidies die vanuit de Rijksoverheid beschikbaar zijn

De meerjarige aanpak inclusief het uitvoeringsprogramma wordt nu uitgewerkt en in Q1 van 2023 aan het College voorgelegd. Dan zal ook de raad nader worden geïnformeerd.